

**ZAMONAVIY AXBOROT KOMMUNIKATSIYA
TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB. O'QITUVCHI
PROFESSIONAL KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH**

Nasibullayeva Muxlisa

Andijon davlat chet tillari instituti

2- bosqich talabasi, Umnov D.G

Andijon davlat chet tillari instituti

Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi dotsent

Annotatsiya:

Ushbu tezisda zamonaviy

axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) ta'lim sifatini oshirish va pedagoglarning kasbiy mahoratini takomillashtirishdagi roli tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonida Raqamli texnologiyalar, onlayn platformalar va interaktiv vositalardan samarali foydalanish o'qituvchining Pedagogik mahoratini oshirish, dars jarayonini yanada qiziqarli va samarali tashkil etish imkonini yaratadi.

Annotation: This thesis analyzes the role of modern information and communication technologies (ICT) in Improving the quality of education and enhancing the professional skills of teachers. The effective use of Digital technologies, online platforms and interactive tools in the educational process increases Pedagogical competence and creates opportunities to organize lessons in a more engaging and effective Way.

Kalit so‘zlar: АКТ, pedagog, ta’lim jarayoni, onlayn platformalar, raqamli texnologiyalar, interaktiv vositalar.

Кириш:

Устоз-шогирд тизимининг мазмуни ва моҳияти Устоз-шогирд тизими – бу тажрибали мутахассис (устоз) томонидан ёш ёки кам тажрибали Мутахассисга (шогирдга) билим, кўникма ва тажрибаларни ўргатиш жараёнидир. Бу жараён Фақат назарий билимларни эмас, балки амалий фаолиятни ҳам камраб олади. Педагогик нуқтаи назардан қараганда, устоз-шогирд тизими таълим самарадорлигини Оширишга хизмат қилади. Чунки ёш педагоглар ўз фаолияти давомида кўплаб қийинчиликларга Дуч келиши мумкин. Шу пайтда тажрибали устознинг маслаҳати ва йўл-йўриғи катта аҳамият Касб этади. Ушбу тизимнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат: Ёш мутахассисларнинг касбий маҳоратини шакллантириш; Педагогик тажрибани сақлаш ва уни кейинги авлодга етказиш; Таълим жараёни сифатини ошириш Устоз ва шогирд ўртасида ижодий ҳамкорликни ривожлантириш. Шунингдек, устоз-шогирд тизими инсоннинг шахсий ривожланишига ҳам катта таъсир кўрсатади. Чунки устоз нафақат билим беради, балки шогирдга ахлоқий тарбия, масъулият ва касбга бўлган муҳаббатни ҳам ўргатади. Педагогик фаолиятда устоз-шогирд тизимининг аҳамияти Замонавий таълим тизимида педагогларнинг касбий компетенцияларини ривожлантириш муҳим масалалардан бири ҳисобланади. Бу жараёнда устоз-шогирд тизими самарали механизм сифатида намоён бўлади. Ёш педагоглар назарий билимга эга бўлса-да, кўп ҳолларда амалий тажриба етишмаслиги мумкин. Устоз эса ўзининг кўп йиллик фаолияти давомида тўплаган билим ва кўникмаларини шогирдига ўргатади. Бу эса педагогнинг касбий ўсишига ёрдам беради. Педагогик амалиёт

шуни кўрсатадики, устоз раҳбарлигида фаолият юритган ёш мутахассислар ўз касбига тезроқ мослашади ва таълим жараёнида юқори натижаларга эришади. Устоз-шогирд муносабатларида қуйидаги жиҳатлар муҳим ҳисобланади:

Ҳамкорлик муҳити

Ўзаро ҳурмат

Тажриба алмашиш

Мунтазам маслаҳат ва таҳлил

Бу омиллар таълим муассасаларида соғлом педагогик муҳитни шакллантиришга хизмат қилади. Касбий тажриба алмашишда устоз-шогирд тизимининг ўрни Касбий тажриба алмашиш ҳар қандай соҳада мутахассисларнинг ривожланиши учун муҳим ҳисобланади. Педагогика соҳасида эса бу жараён янада аҳамиятлидир. Устоз-шогирд тизими орқали педагоглар ўртасида билим ва тажриба узлуксиз равишда алмашиб туради. Бу эса таълим сифатига ижобий таъсир кўрсатади. Масалан, тажрибали педагог дарс ўтиш усуллари, ўқувчилар билан мулоқот қилиш маданияти, таълим технологияларидан фойдаланиш бўйича ўз тажрибасини шогирдига ўргатиши мумкин. Шогирд эса ўз навбатида янги педагогик ғоялар, инновацион технологиялар ва замонавий ёндашувларни амалиётга жорий этиши мумкин. Шу тарзда икки томонлама ўзаро ривожланиш жараёни юзага келади. Бундан ташқари, устоз-шогирд тизими таълим муассасаларида қуйидаги натижаларга эришишга ёрдам беради: Педагогларнинг малакасини ошириш; Таълим жараёнида инновацияларни жорий этиш; жамоада ҳамкорлик муҳитини кучайтириш; ёш кадрларни қўллаб-қувватлаш. Замонавий таълим тизимида устоз-шогирд аънаналарини ривожлантириш Бугунги кунда таълим соҳасида кўплаб ислохотлар амалга оширилмоқда. Бу ислохотларнинг асосий мақсади – таълим сифатини ошириш ва рақобатбардош мутахассисларни тайёрлашдир.

Ушбу мақсадларга эришишда устоз-шогирд анъаналарини ривожлантириш муҳим аҳамиятга эга. Таълим муассасаларида тажрибали педагогларни ёш мутахассисларга бириктириш орқали уларнинг касбий ривожланиши таъминланади. Шу билан бирга, устоз-шогирд тизимини ривожлантириш учун куйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ: Педагоглар учун махсус тренинглари ташкил этиш; тажриба алмашиш семинарларини ўтказиш; устозлар фаолиятини рағбатлантириш; ёш педагогларни қўллаб-қувватлаш дастурларини яратиш. Бу чоралар таълим муассасаларида самарали педагогик фаолиятни ташкил этишга хизмат қилади.

Хулоса:

Хулоса қилиб айтганда, устоз-шогирд тизими педагогик фаолиятда муҳим аҳамиятга эга бўлган анъанавий ва самарали механизм ҳисобланади. Ушбу тизим орқали касбий тажриба, билим ва кўникмалар ёш авлодга етказилади. Устознинг маслаҳати, қўллаб-қувватлаши ва ҳаётий тажрибаси шогирднинг касбий шаклланишида катта роль ўйнайди. Шу билан бирга, шогирднинг янги ғоялари ва замонавий қарашлари таълим тизимини янада ривожлантиришга хизмат қилади. Шу сабабли, таълим муассасаларида устоз-шогирд тизимини янада такомиллаштириш ва уни қўллаб-қувватлаш долзарб вазифалардан бири ҳисобланади. Бу эса келажакда юқори малакали, билимли ва масъулиятли педагог кадрларни тайёрлашга хизмат қилади.

Фойдаланилган адабиётлар

Каримов И.А. “Юксак маънавият – енгилмас куч”. Тошкент.

Азизхўжаева Н.Н. Педагогик технология ва педагогик маҳорат. Тошкент.

Толипов Ў., Усмонбоева М. Педагогика назарияси. Тошкент.

“Халқ таълими” илмий-методик журнали

“Педагогик таълим” журналидан